

Å SAMLE SKATTER I DENNE VERDEN

Om å rette opp kirkens finanser

På vei til våre eiendommer i Follo
små man krysse Tussebekken.
Den kan være rolig en høstdag
men går ofte stri når det regner.

Etter den store pesten, er det stor usikkerhet i Kirkens økonomi, og med ansvar for mennesker fra vugge til grav, trengs det mange og sikre inntekter til driften. Nå er det færre til å dyrke jorden våre midler er investert i, og selv om Skriften advarer, er vi nødt til å samle skatter i denne verden.

Antall bruk er gått kraftig ned og antagelig til en femtedel, selv om innbyggertallet og landskylden bare er gått ned til halvparten. Det er de største brukene som har overlevd, og som nå legger jord og skog rundt seg til sin eiendom.

Å SAMLE SKATTER I DENNE VERDEN

Pavene residerer for tiden i Avignon, og derfra kommer mange bøtter om midler. Oslos biskop har imidlertid måttet be om utsettelse med de fire avgiftene som via Firenze går til pavene.

*

Biskopen og Hallvardskirken har viktige interesser i Follo, og det er nødvendig å følge dem opp regelmessig. Det er praktisk å ha disse eiendomspartene nær Oslo, og til Ski er det ikke lenger enn at en mann skulle kunne klare turen til hest på en dag.

Dit er det flere veier: Det mest behagelige er å bruke båt nedover Bunnefjorden til Nesset og så følge et av de gamle farene sydøstover videre. Men fordi det på andre og lange stykker er best å ri, er det ikke er lett å oppdrive hester underveis, og det velges ofte å ri hele veien. Sankt Kristoffer passer på dem som er ute på reise.

Det starter med en bratt oppstigning til Ekebergsletta. Et godt stykke videre er dette en tjoðvei, som Landsloven sier skal være så bred at man kan ri med en stokk som er tre alen lang med vidkjekvister i hver ende som ikke skal falle av underveis. Etter nedstigningen fra Ljabru er det ikke er mye vei igjen. De som har overlevd pestangrepene som har rammet omtrent hvert tiende år nå, har andre ting å bekymre seg over, og de sluntrer unna veiarbeide når de kan.

Etter å ha krysset elven ved Haugeto står valget mellom den gamle veien langs ryggen og faret nede i dalen, der det renner en liten elv man må krysse. Det neste hinderet er Tussebekken, som etter regnet tidligere i høst går ganske stri. Man behøver så heldigvis ikke krysse Dalselven, som ikke egentlig er en elv, og som følges oppover. Den skal være rik på ål, men de er vanskelig å få øye på.

Den første gården vi eier en part i, er Roås. I Skisognet ligger gårder der Hallvardskirken har interesser på rad og rekke: Fra Roås kommer

Å SAMLE SKATTER I DENNE VERDEN

man litt i siksak til Kwakestad, Ense og Ski. Også i Kråkstad sogn har vi viktige interesser – i Kjeppestad, Nordby, Mellegård, Råum og Missum.

Det er to forskjellige inntektskilder fra disse gårdpartene – skog og jordbruk. Skogen har vært verdifull blant annet fordi det er utvunnet mye tjære og laget atskillig trekull i den og ikke lite trelast går nå også til eksport. Oslo er kanskje langsomt i ferd med å bli en handelsby, heller enn en jordeierby.

Det er særlig klostrene som prøver ut nye måter å dyrke jorden på for å øke avlingene. Det gjelder ikke minst cistercienserne på Hovedøya, som i prinsippet samles til generalkapittel med representanter fra alle klostre hvert år (selv om de nordiske er innrømmet dispensasjoner). På disse møtene drøftes naturligvis ordenes saker, men ikke minst i pausene er det tid til andre ting – og hvis brødre for eksempel i Tyskland har funnet nye innsikter, vet Hovedøya dette ikke lenge etter.

Eiendommene tilfører oss helt nødvendige inntekter, som gjerne regnes i øresbol, og jeg må kanskje forklare hva dette betyr. Vi regner ofte jordleien om i penninger, som er en type regnemynt. Ett øresbol har tilsvart 240 penninger, og for eksempel en tilreisende trenger antagelig rundt ti penninger dagen. Råum prebende kaster av seg 83 øresbol og altså nesten 20 000 penninger årlig, og i klartekst betyr det at dette er en viktig inntektskilde.

Det har også vært vansker med å innkreve tienden, som nå beregnes på grunnlag av ganske forskjellige ting – bryggekjeler, møller, brødvner, badstuer, saltkjeler, garn, leie av skip, salt, tjære og kvernsteinsuttak. Deler av Østfold betaler ikke tiende. Tienden deles i fire, med én del til biskopen, én til kirkebygget, én til presten og én del til sognets fattige.

Å SAMLE SKATTER I DENNE VERDEN

DAGENS OPPSKRIFTER: TERTE MED TØRKET FRUKT

Ta mel og vann og lag en deig med olje eller smør.

Fyll den med de tørkede frukter man har – det er
deilig med fikener, dadler og rosiner.

Tilsett gjerne vin.